NN 73/2021 (30.6.2021.), III. Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

1374

Na temelju članka 57. stavka 3. Zakona o vodama (»Narodne novine«, broj 66/19), ministrica poljoprivrede donosi

III. AKCIJSKI PROGRAM

ZAŠTITE VODA OD ONEČIŠĆENJA UZROKOVANOG NITRATIMA POLJOPRIVREDNOG PODRIJETLA

Opće odredbe

Članak 1.

Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla (u daljnjem tekstu: Program) sadrži:

– cilj donošenja,

– tumačenje pojmova,

– obveznike primjene uvjeta i mjera,

– uvjete i način primjene gnojiva,

– opća načela korištenja gnojiva,

– mjere skladištenja i zbrinjavanja stajskog gnoja,

– razdoblje primjene,

– završne odredbe.

Cilj donošenja

Članak 2.

Cilj ovoga Programa je zaštita voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla radi postizanja dobrog stanja vodnih tijela površinskih i podzemnih voda i sprečavanja pogoršanja već dostignutog stanja vodnih tijela u pogledu onečišćenja nitratima poljoprivrednog podrijetla.

Tumačenje pojmova

Članak 3.

U smislu ovoga Programa pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:

1. *»Gnojiva«* jesu tvari čija je glavna namjena ishrana bilja.

2. *»Gnojivo s dušikom«* je svako gnojivo koje sadrži dušik ili dušikove spojeve koji se primjenjuju na poljoprivrednim površinama s ciljem poboljšanja uvjeta za ishranu biljaka, a uključuje kruti stajski gnoj, gnojovku, gnojnicu, kompost i otpadni mulj.

3. *»Stajski gnoj«* je kruti stajski gnoj, gnojovka, gnojnica i stajski gnoj kao organski gnoj u prerađenom obliku.

4. *»Kruti stajski gnoj«* je smjesa stelje, krutih i tekućih životinjskih izlučevina različitog stupnja biološke razgrađenosti, stabilnosti i zrelosti.

5. *»Gnojovka«* je polutekuće stajsko gnojivo, smjesa krutih i tekućih životinjskih izlučevina, tj. stajski gnoj uglavnom bez stelje.

6. *»Gnojnica«* je tekući stajski gnoj, najčešće smjesa tekućih životinjskih izlučevina i otpadnih voda (obično nastaje kao tekući ostatak izlučevina koje stelja ne uspije upiti).

7. *»Kompost«* je organsko gnojivo i poboljšivač tla proizveden kontroliranom biooksidativnom razgradnjom različitih smjesa sastavljenih prvenstveno od različitih biljnih ostataka, ponekad pomiješanih s organskim gnojivima i/ili životinjskim ostacima, a sadrži ograničene količine mineralnih tvari.

8. *»Otpadni mulj«* je mulj:

– iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda iz kućanstava i gradova te iz drugih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda koje su sadržajem slične otpadnim vodama iz kućanstava i gradova,

– iz septičkih jama i drugih sličnih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda,

– iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda koji nisu spomenuti u prvoj i drugoj alineji ove točke.

9. *»Obrađeni mulj«* je otpadni mulj podvrgnut biološkoj, kemijskoj ili toplinskoj obradi, dugotrajnom skladištenju ili bilo kojem drugom postupku kojim se znatno smanjuju fermentabilnost i opasnosti po zdravlje koje bi proizašle iz njegovog korištenja.

10. *»Organsko gnojivo«* je gnojivo koje sadrži biljna hranjiva u obliku organskih tvari biljnog ili životinjskog podrijetla.

11. *»Mineralna gnojiva«* jesu tvari čija je glavna namjena ishrana biljaka, a u kojem su deklarirana hranjiva u obliku anorganskih soli dobivenih ekstrakcijom i/ili fizikalnim i/ili kemijskim industrijskim postupcima.

12. *»Primjena«* je dodavanje gnojiva u tlo (raspodjelom po površini tla, injektiranjem u tlo, unošenjem u tlo ispod površine ili miješanjem s površinskim slojem tla) na biljku ili oboje.

13. *»Onečišćenje«* je izravno ili neizravno odlaganje ili primjena gnojiva s dušikom koje za posljedicu ima prekomjerni unos dušikovih spojeva iz poljoprivrednih izvora u vodni okoliš, na način da uzrokuje opasnost za ljudsko zdravlje, šteti živim organizmima i vodnom ekosustavu, šteti pogodnosti korištenja voda ili onemogućuje druge načine korištenja voda.

14. *»Domaće životinje«* jesu životinje navedene u Tablici 1. Dodatka I. koji se nalazi u prilogu i čini sastavni dio ovoga Programa, a uzgajaju se radi ostvarivanja koristi.

15. *»Uvjetno grlo«* (u daljnjem tekstu: UG) je usporedna vrijednost domaćih životinja svedena na masu od 500 kg.

16. *»Poljoprivredna površina«* je oranica, višegodišnji nasad, livada i pašnjak.

Obveznici primjene

Članak 4.

1. Obveznici primjene uvjeta i mjera propisanih ovim Programom su poljoprivredna gospodarstva s poljoprivrednim površinama i/ili objektima unutar područja proglašenih ranjivim područjima prema Odluci o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine«, broj 130/12).

2. Uvjeti i mjere propisani ovim Programom smatraju se preporukom poljoprivrednim gospodarstvima s poljoprivrednim površinama i/ili objektima izvan ranjivih područja iz točke 1. ovoga članka.

Uvjeti i način primjene gnojiva

Članak 5.

1. Gnojiva se koriste na način da se ostvare osnovni ciljevi gnojidbe:

– postizanje stabilnog, visokog i isplativog prinosa dobre kakvoće,

– optimalna opskrba usjeva hranjivima,

– održavanje ili popravljanje plodnosti tla.

2. Osnovni ciljevi gnojidbe podrazumijevaju vrstu, količinu i oblik biljnih hranjiva te način i vrijeme korištenja koji osiguravaju:

– najveću iskoristivost dodanih hranjiva,

– najmanji gubitak hranjiva,

– najmanji prijenos hranjiva u vode,

– zaštitu okoliša.

Članak 6.

1. Gnojiva se koriste u skladu s potrebama biljaka za hranjivima pri čemu se uzima u obzir:

– očekivana razina proizvodnje i kakvoća prinosa,

– količina hranjiva u tlu na temelju kemijske analize tla,

– hranjiva unesena u tlo gnojidbom,

– hranjiva iznesena iz tla prinosom,

– pH vrijednost tla, količina humusa u tlu i tekstura tla,

– uvjeti i tehnološki postupci tijekom proizvodnje.

2. Kemijska analiza tla provodi se za sljedeće parametre:

– sadržaj ukupnog, nitratnog i amonijskog dušika (N),

– sadržaj fosfora (P2O5),

– sadržaj kalija (K2O),

– pH tla,

– sadržaj humusa u tlu.

3. Kemijska analiza iz točke 2. ovoga članka provodi se u laboratorijima za analizu tla, svake proizvodne godine, na uzorcima tla s najmanje jedne četvrtine poljoprivrednih površina gospodarstva.

4. Uz primjenu načela navedenih u točki 1. ovoga članka, gnojidba dušikom ne može biti viša od količine propisane u Dodatku II. koji se nalazi u prilogu i čini sastavni dio ovoga Programa.

Članak 7.

Evidencija korištenja gnojiva na poljoprivrednom gospodarstvu vodi se kako je propisano u Dodatku III. koji se nalazi u prilogu i čini sastavni dio ovoga Programa.

Opća načela korištenja gnojiva

Članak 8.

1. Gnojiva s dušikom se unose u tlo u vrijeme pogodno za agrotehničke zahvate, osim u slučajevima kada je to ovim Programom zabranjeno.

2. Na poplavljenim područjima gnojivo se unosi u tlo po završetku razdoblja poplave.

3. Strojevi za primjenu gnojiva moraju ispunjavati sve tehničke zahtjeve kako bi se osigurala kontrolirana i pravilna primjena gnojiva te mogućnost ravnomjerne raspodjele, sa što manjim gubicima.

4. Kod primjene mineralnih gnojiva mora se osigurati da nema preklapanja prohoda rasipača/raspodjeljivača, odnosno stvaranja dvostrukih prohoda ili praznih mjesta na poljoprivrednoj površini.

5. U područjima zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće zabrana primjene gnojiva s dušikom i fosforom provodi se sukladno odredbama posebnog propisa kojim se određuju uvjeti za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta. U područjima zona sanitarne zaštite izvorišta gdje nije zabranjena primjena gnojiva s dušikom i fosforom provode se mjere i uvjeti propisani ovim Programom.

Članak 9.

1. U tijeku jedne kalendarske godine poljoprivredno gospodarstvo može gnojiti poljoprivredne površine stajskim gnojem do granične vrijednosti primjene dušika od 170 kg/ha dušika (N).

2. Primjena stajskog gnoja provodi se na način da se gubici dušika smanje na najmanju moguću mjeru.

3. U cilju smanjivanja gubitaka dušika stajski gnoj primjenjuje se kako slijedi:

– gnojidba stajskim gnojem provodi se na način da se spriječi hlapljenje amonijaka, pri čemu treba voditi računa o stadiju vegetacije, vremenskim razmacima primjene, temperaturi i vlažnosti zraka te osunčanosti,

– na nezasijanim površinama potrebno je stajski gnoj što prije unijeti u tlo,

– stajski gnoj treba jednakomjerno rasporediti po površini tla,

– gnojovku prije gnojenja treba promiješati.

4. Količina dušika u stajskom gnoju dobivenom godišnjim uzgojem domaćih životinja, preračunata na UG, propisana je u Tablici 2. Dodatka I. ovoga Programa.

Članak 10.

U cilju smanjivanja gubitaka dušika ispiranjem i isparavanjem zabranjuje se:

1. gnojenje gnojnicom i gnojovkom na svim poljoprivrednim površinama bez obzira na pokrov u razdoblju od 15. prosinca do 15. ožujka;

2. gnojenje gnojnicom i gnojovkom raspodjelom po površini bez unošenja u tlo na svim poljoprivrednim površinama u razdoblju od 1. svibnja do 1. rujna.

Članak 11.